

OACA-
23020

основне академске студије архитектуре

назив предмета	историја архитектуре – обликовање простора и стила			година	друга
студијска целина	историја архитектуре			семестар	3
наставник	др Гордана Милошевић-Јевтић, доцент	бр. каб.	232	статус	обавезни
E-mail контакт	gordana.milosevic@arch. bg. ac. rs			ЕСПБ	3
учесници у настави				часови активне наставе	
				предавања:	2
				вежбе:	0
				др. облици:	0
				сам.истр.рад:	0
				остали часови:	0
сарадници	Александра Угриновић, дипл инг МА				
руководилац СЦ	доц. арх. Милош Ненадовић				

садржај предмета

циљ:

Циљ наставе је да се студенти упознају са основама историје архитектуре и града кроз теоријске аспекте проучавања од формирања првих цивилизација до архитектуре у освит модерног доба. Студенти се упознају са сложеним процесом развоја архитектуре и насељавања, логиком грађења, значењем простора и применом симбола у архитектури. Избор тема је такав да се студентима презентира материја у широком хронолошком распону кроз посматрање општих историјских, социолошких и филозофских идеја које су условаљавали развој и трансформацију облика и форме у архитектури, појаву и развој стилских редова, градитељских елемената и симбола. Хронолошка и територијална анализа архетипова. Сагледавање узајамних идејних токова у градитељству, уметности и култури.

теоријска и практична настава:

Приказ развоја архитектуре и града од најстаријих праисторијских људских творевина, њихова трансформација и дефинисање у цивилизацијама Египта и Међуречја. Рађање европске архитектуре у античким цивилизацијама Грчке и Рима. Утемељивање ранохришћанске мисли у архитектури у средњем веку на Истоку и Западу. Трансформација византијска архитектура после пада Цариграда. Узајамност у елементима архитектуре романике и готике. Развој друштвених идеја и основних принципа архитектуре ренесансе и континуитет класичне архитектуре. „Јукстапозиција“ - опште одлике барока и услови настанка. Обнова класичних идеја архитектуре у освит модерног доба. Тежиште је на разумевању развоја просторне организације, тумачењу појава и порекла и трансформације елемената и целине кроз историју стилова, уочавање развоја материјала, техника градње и конструкционих система. Предвиђа се да се кроз компаративне анализе издвоје одређени архетипови основа и облици конструкције и посматрају као универзалне идеје које се трансформишу у погледу програмског решења, непосредне функције и, примењене конструкције. Посебно тежиште у предавањима посвећено је изабраним примерима јавне (сакралне и профане) архитектуре, насталим у изворишту одређених цивилизација и стилских група, као и њихов утицај на формирање школа и „провинцијалне“ архитектуре. Избор тема је начињен у циљу да се студенти упуте у паралелно читање текстова у више књига или делова текста у једној књизи и издвоје појединачно од општег .

метод извођења наставе:

Предавања типа ex cathedra према наведеним тематским јединицама. Свако предавање укључује више видова наставе од анализе случаја до општих и универзалних принципа у архитектури. Интегрални део наставе су и редовне консултације са студентима у вези полагања испита, као и упознавање са основном и проширеном литературом.

основна литература:

Traktenberg, M., Hajman, I.: Arhitektura od preistorije do postmodernizma, Građevinska knjiga, Beograd 2006.
Milić, B.: Razvoj grada kroz stoljeća, Knjiga 1, 2 i 3, Školska knjiga, Zagreb.
Müller, W., Gunther, V.: Atlas arhitekture 1 i 2, Građevinska knjiga, Beograd, 2005.
Watkin, D., A History of Western Architecture, 4th edition; Laurence King Publishing, 2005.
Marej P., Arhitektura italijanske renesanse, Građevinska knjiga, Beograd, 2005.
Krathajmer R., Ćurčić, S., Ranohrišćanska i vizantijska arhitektura, Beograd 2008, Građevinska knjiga.

ИСХОДИ

-
- 1 СПОСОБНОСТ ИЗРАДЕ АРХИТЕКТОНСКИХ ПРОЈЕКТА КОЈИ ЗАДОВОЉАВАЈУ ЕСТЕТСКЕ И ТЕХНИЧКЕ ЗАХТЕВЕ.
Студент ће имати способност да:
- 1. припреми и представи пројекте објеката различите размере, сложености и типологије у разноврсним контекстима, користећи низ медија (техника), а одговарајући на дати задатак;
  - 2. разуме конструктивни и структурални склоп, стратегије заштите животне средине и регулативне (правне) захтеве који се односе на пројектовање и изградњу комплетног архитектонског пројекта;
  - 3. развије концептуални и критички приступ према архитектонским пројектима који интегрише естетске аспекте објекта и техничке захтеве изградње и потреба корисника.
-
- 2 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ ИСТОРИЈЕ И ТЕОРИЈЕ АРХИТЕКТУРЕ И СРОДНИХ УМЕТНОСТИ, ТЕХНОЛОГИЈА И ДРУШТВЕНИХ НАУКА.
Студент ће имати знање о:
- 1. културној, друштвеној и интелектуалној историји, теорији и технологијама које су од значаја за пројектовање објеката;
  - 2. утицају историје и теорије на просторне, друштвене и технолошке аспекте архитектуре;
  - 3. примени одговарајућих теоријских концепата током пројектовања у студију, показујући промишљени и критички приступ.
-
- 3 ЗНАЊЕ О ЛИКОВНИМ УМЕТНОСТИМА КАО УТИЦАЈНИМ ЗА КВАЛИТЕТ АРХИТЕКТОНСКОГ ПРОЈЕКТА.
Студент ће имати знање о:
- 1. томе како теорија, пракса и технологије ликовних уметности утичу на архитектонски пројекат;
  - 2. креативној примени визуелних уметности и њиховом значају и утицају на архитектуру;
  - 3. креативној примени сличних радова у процесу пројектовања у студију, у смислу њихове концептуализације и репрезентације.
-
- 4 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О УРБАНИСТИЧКОМ ПРОЈЕКТОВАЊУ, ПЛАНИРАЊУ И ВЕШТИНАМА УКЉУЧЕНИМ У ПЛАНСКИ ПРОЦЕС.
Студент ће имати знање о:
- 1. теоријама урбанистичког пројектовања и планирању заједница;
  - 2. утицајима пројектовања и развоја градова у прошлом и садашњем времену на савремено изграђену средину;
  - 3. актуелној планској политици и законодавству којима се контролише изградња, укључујући и социјалне, економске и аспекте заштите животне средине и њихов значај за планирање развоја.
-
- 5 РАЗУМЕВАЊЕ ОДНОСА ИЗМЕЂУ ЧОВЕКА И ОБЈЕКТА И ИЗМЕЂУ ОБЈЕКТА И ЊИХОВОГ ОКРУЖЕЊА, И ПОТРЕБЕ ДА СЕ ОБЈЕКАТ И ПРОСТОРИ ИЗМЕЂУ ОДНОСЕ ПРЕМА ЉУДСКИМ ПОТРЕБАМА И МЕРИ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потребама и тежњама корисника објеката;
  - 2. утицајима објеката на животну средину и премисама одрживог пројектовања;
  - 3. начину на који ће се објекти уклопити у своје локалне контексте.
-
- 6 РАЗУМЕВАЊЕ АРХИТЕКТОНСКЕ ПРОФЕСИЈЕ И УЛОГЕ АРХИТЕКТЕ У ДРУШТВУ, ПОСЕБНО У ПРИПРЕМИ ПРОЈЕКТА КОЈИ УЗИМАЈУ У ОБЗИР СОЦИЈАЛНЕ ФАКТОРЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. природи професионализма и обавезама и одговорностима архитеката према клијентима, корисницима објеката, ивођачима грађевинских радова, професионалним сарадницима и ширем друштву;
  - 2. улози архитекте у пројектантском тиму и грађевинској индустрији, препознавајући важност текућих метода и трендова у обликовању грађене средине;
  - 3. могућем утицају пројеката за изградњу на постојеће и будуће заједнице.
-
- 7 РАЗУМЕВАЊЕ МЕТОДА ИСТРАЖИВАЊА И ПРИПРЕМЕ ПРОЈЕКТНИХ ЗАДАТАКА ЗА АРХИТЕКТОНСКИ ПРОЈЕКАТ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. потреби да се критички испитају примери који су функционално, организационо и технолошки релевантни за постављени пројектни задатак;
  - 2. потреби да се процене и припреме пројектни задаци различитих размера и типологија, да се дефинишу захтеви клијента и корисника и њихова прилагодљивост локацији и контексту;
  - 3. доприносима архитеката и професионалних сарадника у формулисању пројектног задатка и истраживачких метода потребних за припрему задатка.
-
- 8 РАЗУМЕВАЊЕ КОНСТРУКТИВНИХ СИСТЕМА, ГРАЂЕВИНСКЕ И КОНСТРУКТОРСКЕ ПРОБЛЕМАТИКЕ РЕЛЕВАНТНЕ ЗА АРХИТЕКТОНСКО ПРОЈЕКТОВАЊЕ.
Студент ће имати разумевање о:
- 1. истраживању, критичкој процени и избору алтернативног конструктивног, грађевинског решења, као и решења материјализације у складу са архитектонским пројектом;
  - 2. стратегијама за изградњу објеката и способности да се интегрише знање о конструктивним принципима и грађевинским техникама;
  - 3. физичким особинама и карактеристикама грађевинских материјала, компонената и системима, као и утицајима ових одлука на животну средину.
-
- 9 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ФИЗИЧКИМ ПРОБЛЕМИМА, ТЕХНОЛОГИЈАМА И ФУНКЦИЈИ ОБЈЕКТА У ЦИЉУ ОБЕЗБЕЂЕЊА УНУТРАШЊЕГ КОМФОРА И ЗАШТИЂЕНОСТИ.
Студент ће имати знање о:
- 1. принципима пројектовања оптималних визуелних, термалних и акустичних амбијената;
  - 2. системима за постизање комфора околине према принципима одрживог развоја;
  - 3. стратегијама за пројектовање инфраструктуралних мрежа објеката (водовод и канализација, електроинсталције и друго) и способности да се оне интегришу у архитектонски пројекат.
-

10 НЕОПХОДНЕ ПРОЈЕКТАНТСКЕ ВЕШТИНЕ КАКО БИ СЕ ИСПУНИЛИ ЗАХТЕВИ КОРИСНИКА У ОКВИРИМА ФИНАНСИЈСКИХ ОГРАНИЧЕЊА И ГРАЂЕВИНСКИХ ПРОПИСА.

Студент ће имати вештине да:

- 1. критички испита финансијске факторе у зависности од могуће типологије објекта, конструктивног система и избора спецификација и њихов утицај на архитектонски пројекат;
- 2. разуме механизме контролисања трошкова током израде пројекта;
- 3. изради пројекат који ће испуњавати услове корисника и бити у складу са правном регулативом, одговарајућим стандардима перформанси материјала и захтевима у вези са здрављем и безбедношћу корисника.

11 АДЕКВАТНО ЗНАЊЕ О ПРОИЗВОДЊИ, ОРГАНИЗАЦИЈИ, РЕГУЛАТИВИ И ПРОЦЕДУРАМА КОЈИМА СЕ ПРОЈЕКАТ СПРОВОДИ У ИЗГРАЂЕНИ ОБЈЕКАТ ИЛИ ПЛАН ИНТЕГРИШЕ У ЦЕЛОКУПНИ ПЛАНСКИ СИСТЕМ.

Студент ће имати знање о:

- 1. основним правним, професионалним и законским одговорностима архитекте, о организацији, правилима и процедурама које се користе у преговарању и одобравању архитектонских пројеката, укључујући земљишне законе, контролу и правила изградње и прописе о здрављу и безбедности;
- 2. Професионалним међу-односима појединаца и организација које учествују у набављању и изради архитектонских пројеката и како су они дефинисани у уговорним и организационим структурама;
- 3. Основним теоријама управљања и принципима пословања који се односе на вођење архитектонског пројекта и праксе, препознавајући текуће и надлазеће трендове у грађевинској индустрији.

остали исходи

оцењивање

Унети све облике оцењивања обухваћене предиспитним обавезама и завршним испитом. У структури укупне оцене на предмету предиспитне обавезе се вреднују са најмање 30, а највише 70 поена. Укупан број поена је 100.

предиспитне обавезе

колоквијум

30

завршни испит

писмени испит

70

термински план

недеља датум

опис тематских јединица

1	28. 09. 2017.	Уводно предавање. Приказ развоја архитектуре од најстаријих праисторијских људских творевина, њихова трансформација. Трансформација и дефинисање архитектуре у цивилизацијама Египта.
2	05.10. 2017.	Трансформација и дефинисање архитектуре у цивилизацијама Египта и Међуречја. Међузависност програмског решења, функције и конструкцији.
3	12. 10. 2017.	Развој протоурбаних и урбаних центра на простору, Европе, Блиског истока и Мале Азије. Јавно и приватно у архитектури.
4	19. 10. 2017.	Св. Тома - нерадни дан
5	26. 10. 2017.	Рађање европске архитектуре у античким цивилизацијама Егејске и Грчке архитектуре. Ратови као покретачи нових идеја у архитектури. Колонизација и урбанизација Рима.
6	02. 11. 2017.	Универзалност архитектуре. Елитни паганизам касне антике - прелаз из касне антике у средњи век. Градови Грчке и Рима и утемељење планских градова.
7	09. 11. 2017.	Јавно и приватноу архитектури Грчке и Рима. Естетски доживљај у архитектури и закономерности стварања универзалности идеја.
8	16. 11. 2017.	Утемељивање ранохришћанске мисли у архитектури у средњем веку. Константинопољ интерпретација Новог Рима. Трансформација и универзалност византијске архитектуре.
9	23. 11. 2017.	Трансформација и универзалност византијске архитектуре..
10	30.11.2017.	Формирање школа и „провинцијалне“ архитектуре у византијској архитектури. Русија после пада Цариграда. Исламска архитектура.
11	07.12.2017.	Узајмност у елементима архитектуре романике и готике. Архитектура катедрала. Колоквијум.
12	14.12.2017.	Архитектура у освит новог доба. Развој друштвених идеја и основних принципа архитектуре ренесансе, континуитет класичне архитектуре.
13	21.12.2017.	Естетски доживљај у архитектури и закономерности стварања универзалности идеја. Јавно и приватно у архитектури
14	28.12.2017.	Барокне форме у архитектури и „Јукстапозиција“.
15	04. .01.2018.	Урбанистичке идеје ренесансе и барока. Међузависност програмског решења, функције и конструкцији.